

OD REDAKTORA NACZELNEGO

Szanowni Państwo,

W bieżącym numerze Roczników Państwowego Zakładu Higieny znajdziecie Państwo trzy artykuły wpisujące się w aktualną tematykę badań nad możliwością wykorzystania naturalnych związków bioaktywnych, w profilaktyce i wspomaganiu leczenia chorób niezakaźnych. N. Nechai i in. w badaniach na zwierzętach potwierdzili ochronną rolę resweratrolu w odniesieniu do stresu oksydacyjnego wywołwanego narażeniem na benzoesan sodu. F. Affane i in. stwierdzili w odniesieniu do gatunków *Olea europaea* L. występujących w Maroku, że stosowanie naparu z liści tej rośliny istotnie obniża ciśnienie krwi w grupie badanej, w porównaniu do grupy kontrolnej przyjmującej wyłącznie leki na nadciśnienie. Z kolei A. Aboukhalaf i in. zbadali wartość odżywczą oraz działanie antyoksydacyjne i przeciwbakteryjne bulw *Arisarum vulgare* O. Targ. Tozz (kleśniec zwyczajny), rośliny od wieków spożywanej w Maroku w okresach głodu. Potwierdzili jednocześnie, że tradycyjna metoda przygotowywania rośliny do spożycia pozwala na usunięcie toksycznych alkaloidów występujących w świeżych bulwach. Trzy kolejne artykuły lokują się w tematyce badań nad sposobem żywienia i stanem odżywienia. Pierwszy z nich, autorstwa I. Haddou i in., opisuje walidację w grupie nastolatków w Maroku, kwestionariusza KIDMED, powszechnie stosowanego do oceny przestrzegania przez dzieci i młodzież diety śródziemnomorskiej. Związek pomiędzy poziomem percepcji i preferencją smaku słodkiego oraz spożyciem żywności i BMI, był oceniony przez R. M. Sankeshwari i in., w grupie dzieci w wieku szkolnym w Indiach. W trzecim artykule z tego zakresu, J. Pastrnáková i in. zbadali związek pomiędzy problemami związanymi ze snem i wybranymi wskaźnikami zdrowia, w tym m.in. BMI i nadciśnieniem tętniczym w grupie osób dorosłych. Ocena wiedzy na temat probiotyków, prebiotyków i mikroflory jelitowej była przedmiotem pilotażowych badań przeprowadzonych przez H. Lerhzouli i in. w grupie pracowników służby zdrowia w Maroku. Wyniki tych badań potwierdzają niedostateczną wiedzę w tym zakresie wykazywaną w innych badaniach, w tym m.in. w Polsce.

Zapraszam do czytania i publikowania w Rocznikach PZH. Jednocześnie uprzejmie informuję, że od 2026 roku Roczniki PZH nie będą się już ukazywały w formie papierowej.

Z poważaniem,

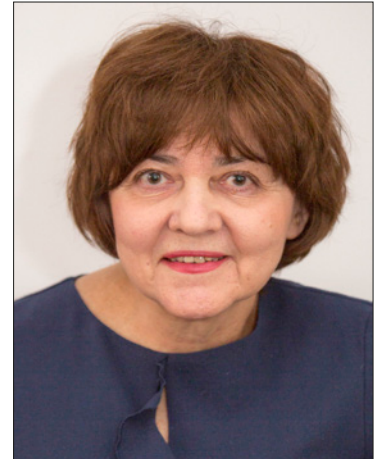
Prof. dr hab. Hanna Mojska
Redaktor naczelna
Roczników Państwowego Zakładu Higieny

EDITORIAL INTRODUCTION

Ladies and Gentlemen,

In the current issue of the journal *Roczniki Państwowego Zakładu Higieny* (Annals of the National Institute of Hygiene) you will find three articles that fit into the current research topic on the possibility of using natural bioactive compounds in the prevention and support of the treatment of non-communicable diseases. N. Nechai et al. in animal studies confirmed the protective role of resveratrol in relation to oxidative stress induced by exposure to sodium benzoate. F. Affane et al. found that, with respect to the *Olea europaea* L. species found in Morocco, the use of an infusion of the leaves of this plant significantly reduced blood pressure in the study group, compared to the control group taking only antihypertensive drugs. In turn, A. Aboukhalaf e al. examined the nutritional value, antioxidant and antibacterial activity of the tubers of *Arisarum vulgare* O. Targ. Tozz (friar's cowl), a plant that has been consumed in Morocco for centuries during periods of famine. They also confirmed that the traditional method of preparing the plant for consumption allows for the removal of toxic alkaloids present in fresh tubers. The next three articles focus on research on dietary habits and nutritional status. The first, by I. Haddou et al., describes the validation of the KIDMED questionnaire, commonly used to assess adherence to the Mediterranean diet among children and adolescents, in a Moroccan adolescent cohort. The relationship between the level of perception and preference for sweet taste and, among others, food consumption and BMI was assessed by R. M. Sankeshwari et al., in a group of school-age children in India. In the third article in this field, J. Pastrnáková et al. examined the relationship between sleep problems and selected health indicators, including BMI and hypertension in a group of adults. A pilot study by H. Lerhzouli et al. assessed knowledge about probiotics, prebiotics, and intestinal microbiota among healthcare workers in Morocco. The results confirm the insufficient knowledge in this area demonstrated in other studies, including those from Poland.

I invite you to read and publish in the journal *Roczniki Państwowego Zakładu Higieny*. Additionally, I would like to inform you that, from 2026, this journal will no longer be published in paper form.

Kind regards,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H. Mojska'.

Prof. Hanna Mojska, PhD

Editor-in-Chief

Roczniki Państwowego Zakładu Higieny